

(2 ½ hours)

Total marks: 75

N. B. (1) All questions are compulsory

(2) Figures to the right indicate full marks.

1) A. Explain the following concepts: (any five) (15)

1. Scheduled Castes
2. Bonded labour
3. Disaster Mitigation
4. Rehabilitation
5. Enlightenment
6. Technology
7. Verbal Communication
8. Sign language

OR

B. Write a detailed note on the Foundation Course (Semester III) project submitted by you.

2) A. Explain the two legal provisions that deal with domestic violence and sexual harassment of women at workplace. (15)

OR

B. State and explain the different forms of violations faced by the disabled in the country and discuss the legal safeguards given to them.

3) A. Explain the different types and effects of disasters on human life. (15)

OR

B. Discuss issues related to the compensation and equitable distribution of relief.

4) A. Discuss the role of technology in ensuring health. (15)

OR

B. Explain the significance of scientific temper in modern India. Illustrate your answer.

5). A. Comment on various steps to improve presentation skills. (15)

OR

B) Group discussion can be used to analyze a student's personality. In view of this explain ways to excel in a group discussion.

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

एकूण गुण: ७५

(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

वेळ: २ तास ३० मिनिटे

प्रश्न १ अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही पाच) (१५)

१. अनुसूचित जाती
२. वेठबिगारी
३. आपत्ती व्यवस्थापन
४. पुनर्वसन
५. प्रबोधनाचा कालखंड
६. तंत्रज्ञान
७. शाब्दिक संप्रेषण
८. हावभावांची भाषा

किंवा

प्रश्न १ ब) पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र-३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर

सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न २ अ) घरातील हिंसा आणि कामाच्या जागी महिलांचे होणारे लैंगिक शोषण यासंदर्भात दोन वैधानिक तरतुदींचे वर्णन करा. (१५)

किंवा

प्रश्न २ ब) अपंगांच्या हक्कांच्या वेगवेगळ्या प्रकारे होणाऱ्या पायमल्लीचे स्पष्टीकरण करा आणि त्यांना दिलेल्या वैधानिक सुरक्षेची चर्चा करा.

प्रश्न ३ अ) आपत्तीचे विविध प्रकार आणि त्यांचे मानवी जीवनावर होणारे परिणाम

विषद करा.

(१५)

किंवा

प्रश्न ३ ब) नुकसानभरपाई आणि मदतीचे समान वाटप यासंदर्भातील प्रश्नांची चर्चा करा.

प्रश्न ४ अ) तंत्रज्ञानाच्या आरोग्यासंदर्भातील भूमिकेची चर्चा करा.

(१५)

किंवा

प्रश्न ४ ब) आधुनिक भारतात शास्त्रीय दृष्टिकोनाचे महत्त्व उदाहरणासहीत विषद करा.

प्रश्न ५ अ) प्रस्तुतीकरणाच्या क्षमतांमध्ये सुधारणा करण्यासाठी करायच्या विविध उपायांवर टिप्पणी करा.

(१५)

किंवा

प्रश्न ५ ब) विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्वाचे विश्लेषण करण्यासाठी समूह चर्चा वापरता येऊ शकते. यासंदर्भात समूह चर्चेत उत्कृष्ट कामगिरीसाठी करायचे उपाय सांगा.
